ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ФАХОВИЙ БІЗНЕС-КОЛЕДЖ РІК ЗАСНУВАННЯ - 1966

Відділення бакалаврської підготовки

Кафедра фінансового моніторингу та підприємництва

СИЛАБУС

Базова інформація про дисципліну	
Назва дисципліни	**AF055 Облікова політика підприємства / Accounting Policy of the Enterprise**
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність	071 «Облік і оподаткування»»
Освітня програма	Облік і аудит
Семестр	6
Курс	3 (зі скороченим терміном навчання на базі ОКР фаховий молодший бакалавр) 4 (повний термін навчання)
Анотація курсу	**Метою** вивчення дисципліни формування у студентів системи теоретичних знань і практичних навичок щодо сутності, принципів, методів та порядку формування облікової політики підприємства, її документального оформлення та застосування відповідно до вимог законодавства і національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, а також набуття вмінь обґрунтовувати вибір елементів облікової політики з урахуванням особливостей діяльності підприємства, забезпечувати достовірність облікової інформації та використовувати її для прийняття управлінських рішень. **Основними завданнями** вивчення дисципліни є засвоєння теоретичних основ, сутності та значення облікової політики підприємства; вивчення нормативно-правового забезпечення формування та зміни облікової політики; формування навичок визначення основних елементів облікової політики підприємства; опанування порядку розроблення, оформлення та затвердження наказу про облікову політику; набуття практичних навичок вибору методів оцінки, обліку та амортизації активів, зобов'язань, доходів і витрат; вивчення організаційних і технічних аспектів побудови бухгалтерського обліку на підприємстві; визначення особливостей формування облікової політики залежно від виду та специфіки діяльності підприємства; формування вмінь оцінювати вплив обраних елементів облікової політики на показники фінансової звітності; набуття навичок аналізу та обґрунтування змін до облікової політики; формування здатності використовувати облікову політику як інструмент забезпечення достовірності облікової інформації, управління фінансовими результатами та прийняття обґрунтованих управлінських рішень
Сторінка курсу в MOODLE	http://78.137.2.119:2929/course/view.php?id=1056

Мова викладання	українська
Лектор курсу	Кулик Юлія Миколаївна канали комунікації: СНД «Moodle»: повідомлення в чаті E-mail: yulia_111m@ukr.net
Місце дисципліни в освітній програмі	
Освітня програма	Облік і аудит http://csbc.edu.ua/documents/otdel/oop_oo24.pdf
Перелік загальних компетентностей (ЗК)	ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК03. Здатність працювати в команді. ЗК04.Здатність працювати автономно ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК09. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
Перелік спеціальних компетентностей (СК)	СК02. Використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування. СК03. Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення. СК04. Застосовувати знання права та податкового законодавства в практичній діяльності суб'єктів господарювання. СК10. Здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків.
Перелік програмних результатів навчання	ПР02. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств. ПР03. Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності. ПР04. Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень. ПР05. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств ПР08. Розуміти організаційно-економічний механізм управління підприємством та оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації. ПР09. Ідентифіковувати та оцінювати ризики

	господарської діяльності підприємств ПР14. Вміти застосовувати економіко-математичні методи в обраній професії. ПР16. Володіти та застосовувати знання державної та іноземної мови для формування ділових паперів і спілкування у професійній діяльності. ПР17. Вміти працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.
Опис дисципліни	
Структура навантаження на студента	Загальна кількість годин – 3 Кількість кредитів – 90 Кількість лекційних годин – 22 Кількість практичних занять – 23 Кількість годин для самостійної роботи студентів – 45 Форма підсумкового контролю – залік
Методи навчання	Вербальні методи (лекція, пояснення, дискусія, бесіда); наочні методи (демонстрування презентацій); практичні методи (розв'язування задач); робота з навчально-методичною літературою (тезування, анотування, доповіді тощо); інтерактивні методи кооперованого та колективно-групового навчання (робота в групах, робота в парах, мозковий штурм, ситуаційний аналіз, майстер-класи); методи стимулювання і мотивації навчальної діяльності (формування пізнавальних інтересів студента, навмисна помилка); самонавчання через електронне модульне середовище навчального процесу Moodle та використання рекомендованої літератури; методи самоконтролю.
Зміст дисципліни	
Тема 1. Сутність облікової політики підприємства	Поняття та значення облікової політики підприємства. Мета та основні завдання облікової політики. Принципи формування облікової політики. Основні елементи облікової політики підприємства. Порядок формування та документального оформлення облікової політики. Зміна та доповнення облікової політики. Вплив облікової політики на фінансову звітність підприємства.
Тема 2. Порядок формування облікової політики	Нормативно-правове забезпечення формування облікової політики. Основні етапи розроблення облікової політики підприємства. Вибір методів і способів ведення бухгалтерського обліку. Врахування галузевих та організаційних особливостей підприємства. Документальне оформлення облікової політики. Наказ про облікову політику: структура та основні положення. Порядок внесення змін до облікової політики. Контроль за дотриманням положень облікової політики.
Тема 3. Методичні засади формування розділу облікової політики	Поняття та призначення методичного розділу облікової політики. Вибір методів оцінки та обліку активів, зобов'язань, доходів і витрат. Методичні підходи до

	обліку необоротних активів та їх амортизації. Методика оцінки та списання запасів. Порядок обліку дебіторської та кредиторської заборгованості. Формування облікових підходів щодо доходів, витрат і фінансових результатів. Вибір методів та способів, передбачених НП(С)БО та іншими нормативними документами. Вплив методичних положень облікової політики на показники фінансової звітності.
Тема 4. Організаційний та технічний розділи облікової політики: регламентація форми обліку, документообігу та інвентаризації.	Сутність та призначення організаційного і технічного розділів облікової політики. Визначення форми організації та ведення бухгалтерського обліку. Організація роботи бухгалтерської служби та розподіл обов'язків. Регламентація документообігу на підприємстві. Організація зберігання бухгалтерських документів та облікових регістрів. Порядок проведення та документального оформлення інвентаризації. Визначення складу, строків і періодичності проведення інвентаризацій. Відповідальність посадових осіб за організацію бухгалтерського обліку та збереження документів.
Тема 5. Облікова політика щодо необоротних активів: визнання, оцінка та методи амортизації.	Поняття та класифікація необоротних активів підприємства. Критерії визнання необоротних активів в обліку. Формування первісної та інших видів оцінки необоротних активів. Визначення строку корисного використання та ліквідаційної вартості. Облікова політика щодо основних засобів і нематеріальних активів. Методи нарахування амортизації та порядок їх вибору. Переоцінка, ремонт, модернізація та поліпшення необоротних активів. Документальне оформлення операцій з необоротними активами. Вплив обраних методів обліку та амортизації на фінансову звітність підприємства.
Тема 6. Облікова політика в управлінні запасами: методи оцінки при вибутті, облік ТЗВ та формування собівартості.	Сутність запасів та їх значення в діяльності підприємства. Визнання та первісна оцінка запасів. Методи оцінки запасів при їх вибутті. Особливості застосування методу середньозваженої собівартості та FIFO. Облікова політика щодо транспортно-заготівельних витрат (ТЗВ). Порядок розподілу та списання ТЗВ. Формування собівартості запасів і продукції. Документальне оформлення операцій із запасами. Вплив обраних методів обліку запасів на собівартість і фінансовий результат підприємства.
Тема 7. Облікова політика щодо дебіторської заборгованості, зобов'язань та забезпечення майбутніх витрат.	Поняття та класифікація дебіторської заборгованості. Визнання та оцінка дебіторської заборгованості. Визначення сумнівної та безнадійної дебіторської заборгованості. Формування та облік резерву сумнівних боргів. Визнання та оцінка поточних і довгострокових зобов'язань. Облікова політика щодо кредиторської заборгованості. Поняття, види та порядок формування забезпечень майбутніх витрат і платежів. Методичні підходи до оцінки та використання забезпечень. Вплив обраних методів обліку заборгованості та забезпечень на

	фінансову звітність.
Тема 8. Регламентація облікової політики щодо доходів, витрат та визначення фінансових результатів	Поняття та класифікація доходів і витрат підприємства. Критерії визнання та оцінки доходів. Методичні підходи до визнання та обліку витрат. Формування собівартості реалізованої продукції, товарів, робіт і послуг. Регламентація обліку операційних та інших доходів і витрат. Порядок визначення фінансового результату діяльності підприємства. Облікова політика щодо розподілу та використання прибутку. Документальне оформлення доходів, витрат і фінансових результатів. Вплив облікової політики на показники фінансової звітності та прибуток підприємства.
Тема 9. Галузеві особливості формування облікової політики (торгівля, виробництво, будівництво, сфера послуг)	Вплив галузевої специфіки діяльності на формування облікової політики. Особливості облікової політики підприємств торгівлі. Особливості формування облікової політики виробничих підприємств. Облікова політика у будівельній діяльності. Особливості облікової політики підприємств сфери послуг. Формування собівартості та облік витрат залежно від галузевої специфіки. Особливості обліку доходів і фінансових результатів у різних галузях. Документальне оформлення та організація бухгалтерського обліку з урахуванням виду діяльності. Порівняння галузевих підходів до формування облікової політики.
Тема 10. Облікова політика як інструмент податкового планування та оптимізації ризиків	Роль облікової політики у системі управління підприємством. Взаємозв'язок бухгалтерського та податкового обліку. Вплив облікових рішень на формування податкових показників. Облікова політика та податкове планування підприємства. Вибір облікових методів з урахуванням податкових наслідків. Облікова політика як інструмент управління бухгалтерськими та податковими ризиками. Типові ризики при формуванні та застосуванні облікової політики. Внутрішній контроль за дотриманням положень облікової політики. Документальне підтвердження обґрунтованості облікових рішень. Напрями вдосконалення облікової політики для мінімізації ризиків та підвищення ефективності управління.
Політика дисципліни	
Політика відвідування	Регулярне відвідування всіх видів занять, своєчасність виконання самостійної роботи. За об'єктивних причин студент може отримати індивідуальний графік навчання за погодженням із керівником курсу, завідувачем кафедри
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Академічна доброчесність	У випадку недотримання політики академічної доброчесності (плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво) передбачено повторне проходження оцінювання.
Використання ШІ	Використання ШІ під час виконання завдань регламентується Політикою «Використання ШІ в

	освітньому процесі ЧДБК» Завдання мають маркування регламенту використання ШІ.
Підсумковий контроль	Диференційний залік

Система оцінювання

Система оцінювання підсумкової успішності студентів поділяється на **поточний контроль** та **семестровий контроль**.

Поточний контроль здійснюється протягом семестру і охоплює всі види аудиторної роботи (практичні, семінарські заняття) та виконання індивідуальних завдань. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за цей вид контролю, становить 100.

Підсумковий контроль

Відбуватися у формі диференційного заліку

Розрахунок підсумкової оцінки

Для предметів із заліком: Підсумкова оцінка базується виключно на балах, накопичених протягом семестру (**S**). Ваговий коефіцієнт у цьому випадку становить **1**.

Формула: O=S×1

Види навчальної роботи	**Загальна кількість балів**
Практична (самостійна) робота тема 1 - 10 (по 5 балів)	50
МКР 1, МКР 2	20
Індивідуальна самостійна робота (проєкт): -розрахункова робота	30
Разом	100

Критерії оцінювання для кожного виду навчальної роботи

Критерії оцінювання практичних (самостійних) робіт

Критерії практичних робіт

5б – повністю правильне рішення практичного завдання, повні та обґрунтовані, логічні відповіді при розв'язані завдань

4б – повні та обґрунтовані відповіді з несуттєвими помилками при розв'язані завдань

3б - допущення декількох незначних помилок при розв'язанні завдань

2б –неповні відповіді при розв'язані завдань; складності при визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання

1б - неповні відповіді, допущення значної кількості помилок при розв'язанні завдань; невміння визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання

0б - неповні, необґрунтовані відповіді, допущення істотних помилок при розв'язанні завдань

Критерії оцінювання модульних робіт

10-8б - у роботі обґрунтовано відповідь на теоретичні питання; розв’язано вірно практичне завдання; зроблені обґрунтовані висновки.

7-5б – контрольна робота загалом відповідає вищезазначеним критеріям: студент виявив широкі теоретичні знання; вміє логічно мислити, проте у роботі допускаються поодинокі несуттєві неточності в розв’язках.

4-2б – робота в основному відповідає тим вимогам, які пред’являються щодо знання базового теоретичного матеріалу. Однак, недостатньо точно формулюються висновки та не розв’язано практичне завдання.

1-0б - робота не відповідає основним вимогам, які пред’являються; студент недостатньо володіє теоретичною частиною курсу та відсутній розв’язок задачі.

Критерії оцінювання індивідуальних робіт

30-25б – студент виявляє повне засвоєння всього обсягу програмного матеріалу; виділяє в ньому головні положення, усвідомлено застосовує отримані знання на практиці при розв'язуванні задач; не допускає помилок при відтворенні знань; письмові відповіді ґрунтовні, логічні, володіє основними аудиторськими поняттями, навичками перевірки правильності складення кореспонденції рахунків та повноти заповнення первинних документів, знає нормативно-правові регулятори ведення бух обліку та аудиту в Україні, професійно використовує довідкові джерела.

24-18б – студент виявляє знання навчального матеріалу; вміє застосовувати знання у розрахунках, у відповідях не має серйозних помилок і легко усуває окремі неточності звертаючись за допомогою до педагога.

17-11б – студент виявляє засвоєння основного матеріалу, але відчуває утруднення при виконанні самостійному комплексного завдання, вимагає уточнюючих додаткових питань; воліє відповідати на питання відтворюючого характеру і робить помилки в заповненні первинних документів.

10-4б – студент дає невірні відповіді, які не відповідають змісту програмного матеріалу і свідчать про нерозуміння його основних положень, в первинних документах не заповнені всі реквізити, суттєві помилки в кореспонденції рахунків.

3-0б- розрахункове завдання не виконано.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Бали	**Зміст**
90-100 відмінно	**Бездоганна підготовка в широкому контексті.** Здобувач виявляє глибокі, системні знання навчального матеріалу, вільно орієнтується в першоджерелах та додатковій літературі, демонструє творчий підхід, аналітичне мислення та здатність застосовувати набуті компетентності в нестандартних ситуаціях.
80-89 дуже добре	**Повні знання, міцні вміння.** Здобувач володіє навчальним матеріалом у повному обсязі, впевнено застосовує практичні навички, вільно виконує передбачені програмою завдання, проте припускається несуттєвих неточностей або незначних помилок при викладенні окремих питань
70-79 добре	**Хороші знання та вміння.** Здобувач грамотно та по суті викладає матеріал, демонструє достатній рівень засвоєння практичних навичок, але припускається деяких неточностей у формулюваннях або має невеликі труднощі під час самостійного виконання складних завдань.
65-69 задовільно	**Задовільні знання, стереотипні вміння.** Здобувач знає основний навчальний матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання, вирішує завдання за готовим алгоритмом (шаблоном), проте має прогалини в деталях та припускається помилок при самостійних висновках.
60-64 достатньо	**Виконання мінімальних вимог діяльності в стандартних умовах.** Здобувач демонструє засвоєння лише базового рівня матеріалу, спроможний виконувати лише найпростіші завдання в стандартних (знайомих) умовах під керівництвом викладача.
35-59 незадовільно	**Слабкі знання, відсутність вмінь.** Здобувач володіє лише фрагментарними знаннями, не здатний системно викласти матеріал чи застосувати вміння на практиці. Потрібне повторне складання (перескладання) для досягнення мінімального рівня.
1-34 незадовільно	**Необхідний повторний курс.** Здобувач демонструє повну відсутність необхідних знань та вмінь, що унеможливлює складання заборгованості без повторного вивчення навчальної дисципліни

Список рекомендованих джерел

1. Бухгалтерський облік : навчальний посібник / за заг. ред. Ф. Ф. Бутинця. Житомир : ЖДТУ, 2022.
2. Бухгалтерський облік: навчальний посібник / Н. М. Малюга, В. М. Пархоменко та ін. Київ : Центр учбової літератури, 2022.
3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text
4. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17
5. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність : Закон України від 21.12.2017 № 2258-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text
6. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства : наказ Міністерства фінансів України від 27.06.2013 № 635. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0635201-13#Text
7. Методичні рекомендації щодо застосування регістрів бухгалтерського обліку : наказ Міністерства фінансів України від 29.12.2000 № 356. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0356201-00#Text
8. Порядок подання фінансової звітності : постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2000 № 419. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF#Text
9. Фінансовий облік за НП(С)БО : навчальний посібник. Київ : КНЕУ, 2025.
10. Облік і звітність підприємств : навчальний посібник. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2025.

Інтернет ресурси

1. Бібліотека Верховної Ради України http://www.rada.gov.ua
2. Національна бібліотека України імені В.І Вернадського http://www.nbuv.gov.ua
3. Дебет-Кредит: Український бухгалтерський портал http://www.dtkt.com.ua
4. Все про бухгалтерський облік. Всеукраїнська професійна газета http://www.vobu.com.ua/